

VII Międzynarodowy Spis *Ciconia ciconia*

2014-07-11

Co 10 lat Grupa Badawcza Bociana Białego (GBBB) koordynuje i przygotowuje w skali kraju spis bociana białego *Ciconia ciconia*. Spis ten obejmuje możliwie wszystkie gniazda bociana białego na całym obszarze występowania tego gatunku (Europa i Afryka Północna), a prowadzony jest w celu wykrycia i dokładnego zinventaryzowania tego gatunku.

Bocian biały podlega w Polsce ochronie ścisłej i należy do gatunków wymagających ochrony czynnej. Figuruje on w załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków (tzw. Dyrektywa ptasia), stając się w krajach Unii Europejskiej przedmiotem ochrony w ramach sieci Natura 2000. Jest też jednym z gatunków, które obejmuje porozumienie ratyfikowanej przez Polskę Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt.

Z uwagi na niedawną spadającą liczebność, ten synantropijny gatunek został objęty programem ochronnym pod nazwą „Program Ochrony Bociana Białego i Jego Siedlisk” koordynowanym przez Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”, a od 1994 r. jego populacja obserwowana jest w ramach Monitoringu Flagowych Gatunków Ptaków (MFGP) prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Obecnie w ramach tego programu populacja oceniana jest na stabilną, do czego przyczyniło się coraz częstsze tworzenie obszarów specjalnej ochrony ze względu na ochronę miejsc żerowania tego gatunku. Najczęściej wykorzystywanymi miejscami lęgowymi tego gatunku są tereny parków krajobrazowych tj. Biebrzański Park Narodowy i Narwiański Park Narodowy, gdzie żeruje nawet ponad tysiąc par. Istotną rolę odgrywają parki krajobrazowe, zwłaszcza położone w dolinach rzecznych lub ze znacznym udziałem stawów rybnych np. Krzesiński Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Ujście Warty, Nadbużański Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu, Przemkowski Park Krajobrazowy czy Park Krajobrazowy Dolina Baryczy.

Najlepszym zalecanym terminem spisu jest 5 - 20 lipca, kiedy to młode bociany stoją już w swoich gniazdach i można je łatwo policzyć, a zgromadzone wyniki pozwolą na stworzenie przez Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, współpracujący z Małopolskim Towarzystwem Ornitologicznym, ogólnopolskiej bazy informacji o populacji bociana białego.

Na [stronie internetowej Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie](#) znajduje się informacja o inwentaryzacji osobników bociana na terenie podstawowej jednostki terytorialnej, jaką jest gmina. Na stronie Instytutu umieszczono również informacje o wojewódzkich koordynatorach projektu oraz mapę z gminami, dla których nie zadeklarowano jeszcze wykonania inwentaryzacji.

Coraz częstsza skłonność bocianów białych do zakładania gniazd w pobliżu siedzib ludzkich, sprzyja zainteresowaniu mieszkańców losami par lęgowych, co skutkuje zgłoszeniami do organów ochrony przyrody w sytuacjach, gdy lęg lub stan gniazd jest zagrożony.

Jednym z działań ochronnych prowadzonych przez Regionalną Dyрекję Ochrony Środowiska w Łodzi jest stawianie platform pod gniazda bocianie na słupach betonowych, mających zastąpić gniazda zlokalizowane w miejscach niebezpiecznych np. obumierających topolach.

Od 2011 r. w województwie łódzkim stworzono 15 nowych, bezpiecznych stanowisk pod gniazda na terenie powiatu piotrkowskiego, tomaszowskiego, opoczyńskiego, bełchatowskiego i radomszczańskiego. Projekt "Ochrona siedlisk bociana białego" realizowany w latach 2011 - 2012 r. był dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Łodzi.

Obecnie w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi trwają prace nad wnioskiem do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Łodzi o przyznanie dofinansowania na kontynuację w/w projektów.